

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.02.2022. – 18.02.2022.

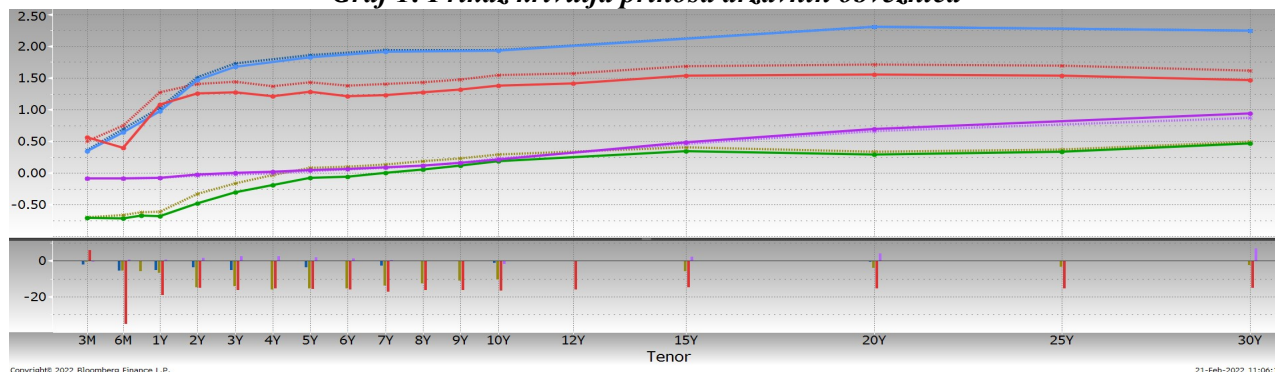
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	11.2.22	18.2.22	11.2.22	18.2.22	11.2.22	18.2.22	11.2.22	18.2.22
2 godine	-0,32	-0,48	1,50	1,47	1,41	1,27	-0,03	-0,02
5 godina	0,08	-0,07	1,85	1,82	1,44	1,28	0,03	0,05
10 godina	0,30	0,19	1,94	1,93	1,55	1,38	0,23	0,22

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	11.2.22	18.2.22	
3 mjeseca	-0,689	-0,689	→
6 mjeseci	-0,663	-0,716	↓
1 godina	-0,598	-0,663	↓

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.02.2022. godine (pune linije) i 11.02.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

U fokusu finansijskih tržišta i dalje su bile prisutne pojačane geopolitičke tenzije, što je tokom protekle sedmice uticalo na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama, dovodeći do smanjenja prinosa obveznica eurozone. Iako se u određenom trenutku činilo da bi moglo da dođe do ublažavanja tenzija na relaciji Rusija – Ukrajina, izjava predsjednika SAD Bidena krajem sedmice da je napad Rusije i dalje moguć, ponovo je doprinijela padu prinosa državnih obveznica. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 11 i 15 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 11 i 22 bazna poena, pri čemu su najveće promjene zabilježene kod obveznica kraćih dospelja.

Izjave zvaničnika ECB u posmatranom periodu su donekle signalizirale mogućnost brže normalizacije monetarne politike, ali svakako izvjesnom bržem povlačenju monetarnih stimulansa u okviru programa kupovina obveznica. Član UV ECB Kazaks je izjavio da će odluka o monetarnoj politici zavisiti od podataka sa tržišta, ali da je povećanje kamatnih stopa u ovoj godini „vrlo vjerovatno“. Bitno je napomenuti da Kazaks zbog rotacije glasova nema pravo glasa na sljedećoj sjednici ECB. Njegov kolega iz Francuske De Galhau je izjavio da bi ECB mogla obustaviti program kupovina obveznica već u III kvartalu ove godine, bez potrebe da u skorije vrijeme nakon toga povećava kamatne stope. De Galhau je

objasnio da smatra da za ECB više nisu adekvatne kupovine obveznica putem redovnog APP programa, koje nakon oktobra imaju „otvoren datum“ trajanja, jer to ECB-u „veže ruke na veoma dug vremenski period“, te postoji manje razloga da se stimulatívne mjere zadržavaju u vrijeme kada se inflacija približava ciljanom nivou od 2%, sa većih nivoa koji su sada zabilježeni. Član IV ECB Schnabel je izjavila da je „rizik kasnog djelovanja povećan“ i da je sve vjerovatnije da će se inflacija stabilizovati na nivou oko ciljanih 2%, te da ECB „ne može ignorisati“ rast cijena kuća prilikom procjene inflacije. Dodala je da će ECB uzeti u obzir prilagođavanje tempa kvantitativnih olakšica onda kada uslovi mogućnosti povećanja kamatnih stopa budu „dovoljno visoke“. Član UV ECB Kazimir je izjavio da bi ECB trebalo da ukine neto kupovine obveznica u avgustu (kada dolazi do slabije aktivnosti trgovanja), a da istovremeno sebi da više fleksibilnosti vezano za pitanje bilo kakvog pratećeg povećanja kamatnih stopa. Nešto oprezniji je bio glavni ekonomista ECB Lane koji je izjavio da ECB mora biti pažljiva da ne reaguje pretjerano na visoku kratkoročnu inflaciju, u smislu mogućeg rizika da bi reakcija na to mogla prouzrokovati preveliko monetarno pooštavanje, koje bi dovelo inflaciju na trajno nizak nivo u srednjem roku ispod ciljanih 2%. Član UV ECB De Cos je izjavio da se ECB približava normalizaciji monetarne politike, ali da to treba činiti pažljivo kako bi se izbjeglo narušavanje oporavka poslije pandemije, te da on ne vidi razlog za pretjeranom reakcijom.

Guverner Centralne banke Italije Visco je izjavio da je dug Italije u prošloj godini vjerovatno zabilježio veći pad od očekivanog, na oko 150% GDP-a, zahvaljujući niskim troškovima zaduživanja i najbržem ekonomskom rastu u posljednjih nekoliko decenija. Visco je potvrdio ciljani nivo rasta GDP-a u ovoj godini od preko 4%. Na kraju sedmice premijer Draghi je upozorio da bi međunarodne sankcije protiv energetskog sektora Rusije posebno teško pogodile Italiju.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) prelim.	IV kvartal	0,3%	0,3%	2,3%
2.	GDP – Holandija (kvartalno) prelim.	IV kvartal	-0,3%	0,9%	2,1%
3.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	DEC	-4,7	-9,7	-1,8
4.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	DEC	-	1,10	4,18
5.	Trgovinski bilans – Španija (u milijardama EUR)	DEC	-	-5,34	-4,21
6.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	DEC	-	22,6	23,6
7.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) prelim.	IV kvartal	-	0,5%	1,0%
8.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	DEC	-0,5%	1,6%	-1,4%
9.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	DEC	-	-3,9%	0,4%
10.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	FEB	-8,0	-8,8	-8,5
11.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	FEB	55,0	54,3	51,7
12.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	JAN	3,3%	3,3%	3,4%
13.	Stopa inflacije – Španija (final.)	JAN	6,1%	6,2%	6,6%
14.	Stopa inflacije – Finska	JAN	-	4,4%	3,5%
15.	Stopa inflacije – Irska	JAN	-	5,0%	5,7%
16.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	DEC	-	4,5%	8,8%
17.	Obim maloprodaje – Finska (final.)	DEC	-2,9%	-0,1%	1,1%
18.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	DEC	-	2.678,4	2.694,9
19.	Stopa nezaposlenosti – Francuska (kvartalno)	IV kvartal	7,8%	7,4%	8,0%
20.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	JAN	-	3,6%	3,8%
21.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	DEC	-	12,8%	13,4%

SAD

Početak protekle sedmice prinosi na američke obveznice su zabilježili rast nakon izjave predsjednika Feda Bullarda koji je ponovo pozvao na brži tempo povećanja referentne kamatne stope. Bullard je istakao da četiri posljednja izvještaja o inflaciji opravdavaju takve poteze Feda. Bullard je još jednom naglasio da se zalaže za povećanje od 50 baznih poena na sjednici u martu. Kratkoročni optimizam vezano za dešavanja oko Ukrajine, nakon vijesti da se dio ruskih trupa povlači sa granice, pozitivno se odrazio na finansijsko tržište u SAD tokom trgovanja u petak. Međutim, već od srijede pojačana neizvjesnost oko geopolitičkih tenzija između Ukrajine i Rusije uticala je na povlačenje ulaganja investitora u sigurniju aktivnu, te su tako prinosi na američke obveznice zabilježili pad, koji je nastavljen do kraja sedmice.

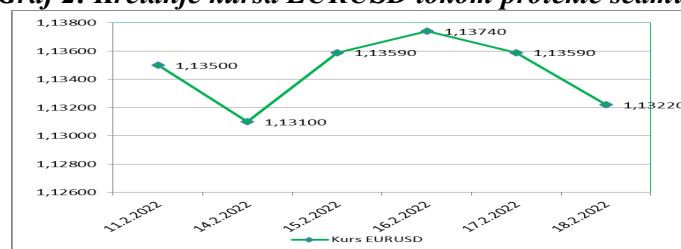
Prošle sedmice objavljen je zapisnik sa januarske sjednice FOMC-a u kojem je naglašena potreba efikasne komunikacije kako bi se uspješno ispregovarala normalizacija ključnih kamatnih stopa. Nekoliko zvaničnika je istaknulo rizik od pretjerano brzog pooštavanja finansijskih uslova, te mogućnost povratka dezinflatornih pritisaka nezavisno od postupaka Feda. Predsjednik Feda iz St. Louisa i član FOMC-a, Bullard je ponovio svoj stav da će glasati za povećanje referentne kamatne stope za 100 baznih poena do ciljanog nivoa Feda u periodu do 1. jula tekuće godine. Istovremeno, potpredsjednica Feda Brainard je izjavila da bi bilo prikladno da Fed inicira niz povećanja referentne kamatne stope, počevši od narednog mjeseca.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks započelih kuća (M/M)	JAN	-0,4%	-4,1%	0,3%
2.	Indeks građevinskih dozvola (M/M)	JAN	-7,2%	0,7%	9,8%
3.	Vodeći indeks	JAN	0,2%	-0,3%	0,7%
4.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	11. FEB	-	-5,4%	-8,1%
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. FEB	1.605.000	1.593.000	1.619.000
6.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	JAN	9,1%	9,7%	9,8%
7.	Indeks ulaznih cijena (G/G)	JAN	10,0%	10,8%	10,2%
8.	Indeks izlaznih cijena (G/G)	JAN	13,1%	15,1%	14,8%
9.	Obim maloprodaje (M/M)	JAN	2,0%	3,8%	-2,5%
10.	Industrijska proizvodnja (M/M)	JAN	0,5%	1,4%	-0,1%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1350 na nivo od 1,1322.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Istraživanje Reutersa je pokazalo da britanski poslodavci očekuju da će povećati plate radnicima na najviši nivo u posljednjih devet godina, mada bi dogovor o visini plata od 3% bio i dalje ispod brzorastuće inflacije. Ukupan broj zaposlenih u Velikoj Britaniji se smanjio u posljednja tri mjeseca 2021. godine, kada se novi soj omikron proširio Evropom, dok su se radnicima smanjile zarade imajući u vidu rast inflacije. Zaposlenost je smanjena za 38.000 u periodu od oktobra do decembra, što je najveći pad od februara prošle godine kada je Velika Britanija bila pod teškim lockdownom zbog Covid19. Iz Kancelarije za nacionalnu statistiku je saopšteno da su se redovne plate smanjile za 0,8% u realnom smislu, prema preferiranoj mjeri stope inflacije u posljednja tri mjeseca. Inflacija je tokom januara nastavila da bilježi najbrži godišnji rast u posljednjih 30 godina, pojačavajući pritiske na domaćinstva,

ali i na mogućnosti da će BoE povećati kamatne stope ponovo, treći sastanak zaredom. Inflacija je u januaru iznosila 5,5% godišnje, što je najveći podatak od marta 1992. godine, kada je Velika Britanija izašla iz dugog perioda u kojem je trajao dogovor o visokim platama koje su podsticale inflaciju. Inflacija koja je zabilježena u januaru je bila iznad očekivanja ekonomista (5,4%), ali i podatka iz decembra (5,4%). Početkom ovog mjeseca BoE je ukazala na prognoze inflacije prema kojima će inflacija u aprilu dostići nivo od 7,25%, kada se očekuje da bi troškovi energije za domaćinstva mogli da budu duplo veći. Ekonomija niske emisije ugljen-dioksida i obnovljivih izvora u Velikoj Britaniji nije uspjela da se razvija od 2014. godine, pokazuju zvanični podaci koji ukazuju i na pad broja radnih mjesta u ovoj industriji. Vlada se obavezala da će povećati mogućnosti zapošljavanja u pomenutoj industriji, međutim, posljednji podaci koje je objavila Agencija za statistiku, a koji pokrivaju period do 2020. godine, ukazuju da nema značajnih promjena u prometu i radnim mjestima u ovom sektoru u poređenju sa periodom od prije šest godina.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno	Prethodni	
			stanje	period	
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	JAN	-	-31.900	-51.600
2.	Prosječne sedmične zarade (kvartalno)	DEC	3,8%	4,3%	4,2%
3.	ILO stopa nezaposlenosti	DEC	4,1%	4,1%	4,1%
4.	Inflacija (G/G)	JAN	5,4%	5,5%	5,4%
5.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	JAN	9,1%	9,9%	9,3%
6.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	JAN	13,4%	13,6%	13,8%
7.	Indeks cijena kuća (G/G)	DEC	9,4%	10,8%	10,7%
8.	Maloprodaja (G/G)	JAN	9,4%	9,1%	-1,7%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,83698 na nivo od 0,83326, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3564 na nivo od 1,3589.

JAPAN

BoJ je uspješno zaštitila ciljani nivo prinosa na obveznice zadržavajući ultrastimulativnu monetarnu politiku, pri čemu je prinos na desetogodišnje obveznice smanjen nakon što je BoJ obećala da će zaustaviti rast kamatnih stopa. Iz BoJ su izjavili da su se zbog toga i odlučili na neograničenu kupovinu desetogodišnjih državnih obveznica po prinosu od 0,25%, kako bi se spriječilo da rastući globalni prinosi previše povećaju troškove domaćeg zaduživanja.

Ekonomija Japana se oporavila u posljednja tri mjeseca 2021. godine, jer je sve manji broj zaraženih doprinio rastu potrošnje, iako rastući troškovi sirovina i porast zaraženih novim sojem omikron zamagljuje izgleda BoJ. Guverner BoJ Kuroda je istakao eskalaciju tenzija u Ukrajini kao novi rizik za prognozu BoJ u vezi s umjerenim ekonomskim oporavkom.

Ministar finansija Japana Suzuki je izjavio da Japan mora da odgovori na svaku štetu nanijetu ekonomiji, zbog nedavnog rasta cijena. Suzuki je naveo da je nedavni rast cijena posljedica rasta cijena goriva širom svijeta, a ne zbog rasta uvoznih cijena usljed deprecijacije JPY. Takođe je dodao da bi rast cijena prije povećanja plata mogao da dovede do smanjenja prihoda domaćinstava, a samim tim da utiče na ličnu potrošnju.

Anketa koju je sproveo Reuters je pokazala da su osnovne potrošačke cijene u februaru u Japanu vjerovatno povećane bržim tempom u odnosu na prethodni mjesec zbog rasta cijena goriva, naglašavajući izgleda da će inflatorni pritisci rasti širom zemlje. Analitičari tvrde da se stopa inflacije širom Japana, uključujući i Tokio, povećala zbog rasta cijena energije, pošto su prošlogodišnja velika smanjenja naknada za usluge mobilnih telefona nestala iz godišnjih kalkulacija u aprilu. Ključna mjera inflacije je oslabila tokom prošlog mjeseca, čime je podržan stav BoJ da je rast cijena još uvijek slab da bi se razmotrilo povlačenje stimulaturnih mjera.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
				period
1.	GDP (Q/Q) prelim. IV kvartal	6,0%	5,4%	-2,7%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) final. DEC	-	2,7%	5,1%
3.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) DEC	-	-0,4%	8,0%
4.	Indeks uslužnog sektora (M/M) DEC	0,3%	0,4%	0,7%
5.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY) JAN	1.600,00	2.191,1	583,3
6.	Izvoz (G/G) JAN	17,1%	9,6%	17,5%
7.	Uvoz (G/G) JAN	37,1%	39,6%	41,1%
8.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G) DEC	0,9%	5,1%	11,6%
9.	Stopa inflacije (G/G) JAN	0,6%	0,5%	0,8%
10.	Stopa temeljne inflacije (G/G) JAN	0,3%	0,2%	0,5%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 130,95 na nivo od 130,22. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 115,42 na nivo od 115,01.

NAFTA I ZLATO

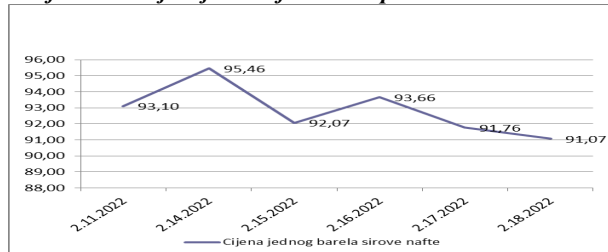
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 93,10 USD (82,03 EUR).

Tokom trgovanja u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je nastavila da bilježiti rast prema nivou od 100 USD, te je na zatvaranju tržišta ponovo zabilježen najviši nivo cijene u posljednjih više od sedam godina, nakon što je Ukrajina nagovijestila moguće ustupke Rusiji, a koji bi mogli ublažiti tenzije između ove dvije zemlje za koje zapadne vlade smatraju da su na rubu rata. U utorak je cijena nafte smanjena, nakon uzastopnog rasta od četiri dana pod uticajem vijesti o povlačenju dijela ruskih snaga sa granice sa Ukrajinom, a što je protumačeno kao potez koji bi mogao deeskalirati napetosti između Moskve i Zapada.

Ipak, već narednog dana su se pojavile suprotne izjave o mogućem povlačenju ruskih trupa iz okoline Ukrajine, dok je na globalnom nivou došlo do smanjene ponude nafte i oporavka tražnje, što je uticalo na rast cijene nafte. Do kraja sedmice cijena je bilježila blagi pad pod uticajem pregovora sa Iranom koji su ušli u posljednju fazu, ali je značajniji pad cijene nafte zaustavljen pojačanim tenzijama na relaciji Rusija – Ukrajina. U petak je cijena nafte bila pod uticajem napretka u pregovorima između SAD i Irana, te je blago smanjena, ali se i dalje održavala na nivou iznad 91 USD po barelu. Analitičari iz SAD vjeruju da je rizik da Rusija napadne Ukrajinu vrlo visok, a to znači da će Wall Street ostati nervozan dok ne vidi značajnu deeskalaciju.

Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je smanjena za 2,18%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 91,07 USD (80,44 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

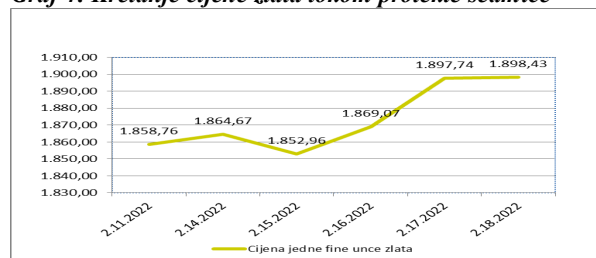
Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.858,76 USD (1.637,67 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je uglavnom imala tendenciju rasta pod uticajem pojačanih geopolitičkih tenzija koje su potaknule tražnju za sigurnim investicijama. Nakon što se u utorak pojavio optimizam oko dešavanja u Ukrajini, investitori su preusmjerili ulaganja u nešto rizičnije aktive, što je dovelo do blagog pada cijene zlata.

Ipak, već u narednim danima geopolitičke tenzije su se aktivirale i uticale su na rast cijene zlata, odnosno uticale su na pojačanu tražnju za zlatom kao sigurnom investicijom. Generalni sekretar NATO-a Stoltenberg izjavio je da nema dokaza o deeskalaciji i da se čini da Rusija nastavlja svoju vojnu izgradnju, što su komentari koje je kasnije podržao i američki državni sekretar Blinken. Rusija je više puta negirala da planira napad na Ukrajinu. Krajem sedmice, u petak, cijena zlata je imala tendenciju rasta, te je tokom trgovanja probila nivo od 1.900 USD po unci i dostigla najveći nivo od juna 2021. godine. Rast je uslijedio nakon što je predsjednik Biden istakao da je vjerovatnoća invazije Rusije na Ukrajinu i dalje veoma visoka. Od početka godine zlato bilježi rast, te cijena dostiže najveći nivo od juna prošle godine. Pojedini analitičari očekuju da će cijena zlata biti prilično volatilna, te da će u skorijem periodu uglavnom biti pod uticajima vijesti o geopolitičkim tenzijama na relaciji Ukrajina – Rusija.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.898,43 USD (1.676,76 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 2,13%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.